

PRIKAZ

Saradnja sa privatnim sektorom

Uspostavljanje procedura zaštite dece od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja (smernice i procedure)

Monitoring ostvarivanja prava deteta u procesu pridruživanja Srbije Evropskoj Uniji

Potreba za razvojem smernica za zaštitu dece

„Sve organizacije i profesionalci koji rade ili su u kontaktu sa decom dužni su da osiguraju da su njihove aktivnosti „bezbedne za decu“, i u tu svrhu su potrebne smernice za zaštitu dece.“

Jedan od **ključnih prioriteta** organizacija koje na bilo koji način dolaze u kontakt sa decom jeste **očuvanje njihove bezbednosti** i stvaranje podržavajućeg okruženja u kojem su deca zaštićena od bilo kog oblika nasilja.

Šta želimo?

Da pomognemo privatnom sektoru koji radi direktno sa decom, da postanu ili ostanu okruženje u kome će svako dete biti bezbedno, sigurno i zaštićeno.

Da pružimo podršku privatnim subjektima da uspostave procedure za pravovremeno i adekvatno reagovanje.

Da pružimo podršku u primeni najviših standarda profesionalnog ponašanja i profesionalne prakse.

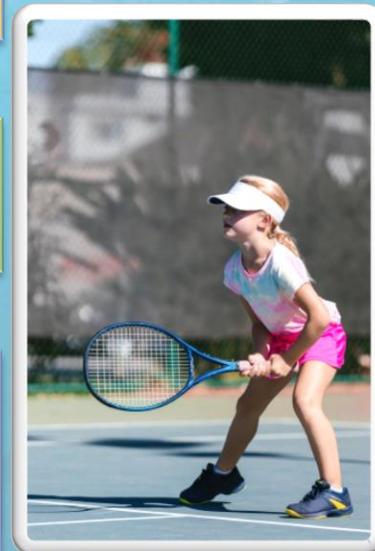
(privatne škole sporta, stranih jezika, glume, kompjutera, kulturno-umetnička društva, škole plesa, igraonice, rođendaonice, agencije koje pružaju usluge dnevnog boravka, privatni vrtići koji nisu u statusu registrovane predškolske ustanove...)

Zašto ova tema?

Svako dete je potencijalno u opasnosti od zlostavljanja i eksploatacije.

Pojava nasilja i zlostavljanja dece je globalni fenomen.

Osobe koje vrše nasilje nad decom mogu biti **različitog nivoa bliskosti sa detetom**, uključujući i **profesionalce** koji su angažovani na poslovima pomoći i podrške deci.

Zašto je uvođenje bezbedonosnih procedura važno za privatni sektor?

Uspostavljanjem procedura za zaštitu dece od nasilja, privatni sektor treba da osnaži **poverenje** kod korisnika usluga...

...a istovremeno da postane primer **dobre prakse** i pomogne širenju svesti o odgovornom načinu poslovanja, posebno u delatnosti u kojoj je bezbednost dece od velike važnosti.

Postoji **OBAVEZNOST!**

Obaveznost...

Konvencija o pravima deteta

Strategija za prevenciju i zaštitu dece od NZZ (2021)

Opšti protokol za zaštitu dece od nasilja (2022)

Opšti protokol za zaštitu dece od nasilja

<https://zadecu.org/wp-content/uploads/2022/03/Ops%CC%8Cti-protokol-za-zas%CC%8Ctitu-dece-od-nasilja.pdf>

Poseban cilj 3 protokola:

„Radi osiguranja održivog razvoja sistema zaštite dece od nasilja, sve ustanove, druge organizacije i druga pravna lica koja se bave pitanjima zaštite prava dece, uključujući i organizacije civilnog društva, odnosno svi koji na bilo koji način dolaze u kontakt sa decom (npr. škole glume, škole sporta, škole jezika, neformalne grupe) i sprovode neke aktivnosti sa decom, kao i pravna lica koja obrađuju ili čuvaju podatke o ličnosti dece - obavezni su da se u svom radu sa decom i porodicama pridržavaju osnovnih principa i ciljeva ovog opšteg protokola.“

...međusektorska saradnja i sinhronizacija rada različitih sistema.

Zašto je uvođenje bezbedonosnih procedura važno za privatni sektor?

- Zaštita **dece**: Neka deca su pod naročitim rizikom da dožive zlostavljanje, eksploataciju i nasilje od strane odrasle osobe – roditelja/staratelja, radnika...
- Zaštita **osoblja** organizacije.
- Zaštita **organizacije i njenog ugleda**: organizacije bez smernica, uputstava i sistema za zaštitu su u većem riziku da neefikasno postupaju kada dođe do zlostavljanja dece, od prijave do procesuiranja. **Takođe su u riziku od pojave zloupotrebe prijave za zlostavljanje dece.**
- Bez primene odgovarajućih smernica i standarda za zaštitu dece, navodi o zlostavljanju (osnovani ili neosnovani), mogu da **unište reputaciju** organizacije.

To dovodi do ozbiljnih posledica na celokupno funkcionisanje...

Četiri ključna standarda za očuvanje bezbednosti dece su (Keeping Children Safe 2014b, 9 prema: MODS, 2021)

- **Politika:** Dokument u kome organizacija potvrđuje svoju posvećenost ovom principu, opisuje šta preduzima da njeni zaposleni i aktivnosti ne naude deci i navodi kako reaguje ako do toga dođe.
- **Ljudski resursi:** Organizacija ima jasno uspostavljene odgovornosti i očekivanja od zaposlenih/saradnika u oblasti zaštite dece i obezbeđuje im podršku da razumeju i postupaju u skladu sa tim.
- **Procedure:** Organizacija stvara sigurno okruženje za decu kroz sprovođenje postupaka zaštite (prevencija, prijavljivanje, reagovanje) koji se primenjuju u svim programima i aktivnostima.
- **Odgovornost:** Organizacija redovno prati i pregleda implementaciju standarda za očuvanje bezbednosti dece.

POLITIKA I POSTUPCI ZAŠTITE DETETA

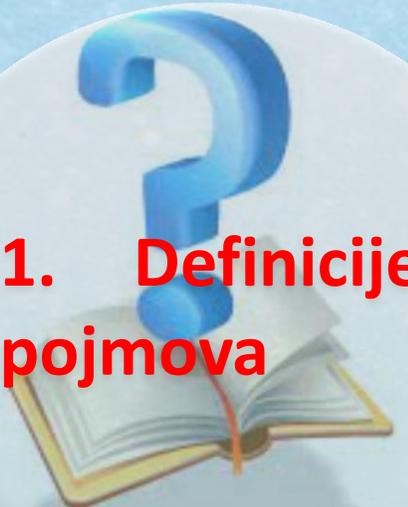
**...JESTE INTERNI AKT ORGANIZACIJE KOJIM SE
REGULIŠU PITANJA PREVENCIJE I POSTUPANJA U
SLUČAJEVIMA NASILJA NAD DECOM (ILI SUMNJE)**

Politika zaštite dece (interni akt organizacije) omogućava:

- da zaposleni/saradnici, aktivnosti i programi **ne naude deci**
- da se adekvatno reaguje ako do toga dođe-**procedure za blagovremeno i efikasno reagovanje**
- adekvatnu **prijavu** nadležnim organima

Šta sadrži ovaj interni akt?

**1. Definicije
pojmov**

**2. Preventivne
mere i aktivnosti**

**3. Prijavljivanje i
postupanje**

1. Definicije i pojmovi

- Definicija deteta
- Definicija nasilja
- Oblici nasilja nad decom
 - (fizičko, telesno kažnjavanje, emocionalno, seksualno, nemarno postupanje, zloupotreba, iskorišćavanje, socijalna eksploatacija, radna, politička...; vršnjačko nasilje među decom, digitalno, institucionalno, dečji i rani brakovi, porodično...)
- Određenje termina: zaštita dece, direktan kontakt sa decom, indirektan kontakt sa decom...
- ...

2. Preventivne mere i aktivnosti

Skup mera i aktivnosti koje organizacija treba da sprovede kako do nasilja ne bi došlo.

2. Preventivne mere i aktivnosti - elementi

- Izrada procena rizika i mere ublažavanja rizika

- Način i kriterijumi angažovanja osoblja i saradnika

(pri zapošljavanju ček-lista, kontrolna lista za odabir pri zapošljavanju i angažovanju osoba; skala stavova potencijalnih kandidata za posao; stavovi i vrednosti suprotne KPD)

- **Kodeks ponašanja za zaposlene** - reguliše pitanje prihvatljivih i neprihvatljivih ponašanja

- **Kodekst ponašanja za decu** - child friendly

2. Preventivne mere i aktivnosti - elementi

➤ Način informisanja i **obrazovanja** zaposlenih o internom aktu i smernicama postupanja

➤ Način informisanja **dece** o internom aktu i smernicama postupanja

...na sastancima i u aktivnostima u kojima deca direktno učestvuju, deca će biti informisana o Smernicama za zaštitu dece, kodeksu ponašanja, postojanju kontakt osobe za zaštitu dece i mehanizmu podnošenja žalbi na način koji je prilagođen deci.

➤ Uloge i odgovornosti članova tima organizacije

➤ Izjava zaposlenog o pridržavanju politike zaštite dece i protokola ponašanja:

Npr: Potpisao sam Politiku zaštite dece i izjavljujem:

1. Pročitao/la sam i razumeo detaljan sadržaj politike zaštite dece (uključujući anekse).

2. Radiću u okviru procedure zaštite dece koja je postavljena u organizaciji.

3. Nisam optužen/a ili osuđen/a za bilo koje krivično delo u vezi sa zaštitom dece koje uključuje fizičko ili seksualno zlostavljanje dece.

4. Pripadam bilo kakvu disciplinsku meru od strane ... zbog kršenja bilo kog pravila iz ove Politike.

2. Preventivne mere - elementi

- **Smernice za komunikaciju i medije** - uputstva za korišćenje fotografija, filmova i priča u kojem su deca učesnici u cilju poštovanja privatnosti, zaštite podataka o deci

Alati:

- ✓ Smernice za **snimanje** slika i video zapisa
- ✓ Smernice za **korišćenje** i **objavljivanje** slika i video zapisa (i društvene mreže)
- ✓ Saglasnost za snimanje, saglasnost za upotrebu fotografija i video zapisa
- ✓ Intervjuisanje dece
- ✓ Procedure posete fotografa, filmskih ekipa, novinara i drugih...

3. Prijavljivanje i postupanje

Skup mera i aktivnosti koje organizacija treba da sprovede u slučaju sumnje na nasilje ili u slučaju kada je do nasilja došlo.

Osnovni princip - bezbednost deteta uvek najvažniji faktor!

3. Prijavljivanje i postupanje - elementi

- Procedure u slučaju **sumnje** na nasilje
- Procedure ako je do **nasilja došlo**
- (procedure ako je problem **interni** i procedure ako je problem **eksterni**)
- Matrica reagovanja – algoritamski koraci
- Obrazac prijave za zaštitu (formular-evidenciona lista o događaju)
- Obrazac izveštavanja
- Praćenje zaštite dece, planiranje daljih mera, evaluacija i praćenje efekata mera

Za dodatna pitanja i pojašnjenja kontaktirati

mr Jelenu Žunić Cicvarić

direktorku programa Užičkog centra za prava deteta

j.zuniccicvaric@gmail.com

+381 64 121 999 7